

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), štev. 153

Maribor, petek, 4. novembra 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zov. v Ljubljani št. 11.409
Vetja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Opozicija za izenačenje davkov v Jugoslaviji

IZREDNO VIHARNA SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — RADIĆ GROZI, DA ZOPET ZAPUSTI SKUPŠČINO.

BEOGRAD, 4. novembra. Na današnji seji narodne skupščine je prišlo takoj po otvoritvi do tako burnih prizorov, da skupščina še niti do dveh popoldne ni mogla preiti na dnevni red: Razprava o obtožnici proti notranjemu ministru Vukičeviću.

Bivši trgovinski minister, posl. Radićeve stranke, dr. Krajač, je namreč vložil nujen predlog glede takojšnje predložitve zakonskega načrta o davčni reformi in sicer je zahteval, da se predloži oni načrt, ki bi ga morala rešiti že stara skupščina. Predlog je izzval viharne odobravanje opozicije, v vrstah vladne večine pa konsternacijo.

Seja je pričela ob 9.30 dop. Predsednik dr. Perić je sporočil, da je minister pravde izročil skupščini sledeče zakonske osnutke: Kazensko-izvršilni zakon, kazenski zakonik, civilni in kazenskopравни red, zakon o sodnikih in rednih sodiščih.

Nato se je dvignil poslanec dr. Krajač, ki je v utemeljevanju svojega nujnega predloga zahteval, da naj se svoječasni zakonski načrt o davčni reformi predloži tekom treh dni, da se more takoj sestaviti odbor za študij načrta. Poudarjal je, da se mora enakopravnost državljanov manifestirati tudi v njihovih obveznostih. Nujni predlog ima namen, napraviti enkrat konec davčni preobremenitvi državljanov tostran Save, tembolj, ker je izdelal finančni minister naredbo, ki pomeni novo obremenitev.

Finančni minister je predlog odklonil kot popolnoma nepotreben, češ da bo že vlada sama ob priliki stavila primerne predloge. Opozicija je dvignila nato velik hrup, pa tudi v vladnih vrstah je bila opazati gotova depresija.

Posl. Stjepan Radić je odgovoril na izjavo finančnega ministra Markovića s temperamentnim govorom. Naglašal je, da ima finančni minister srce le za srbske radikale, slep pa je za gospodarske polome tostran Save. Te besede so izzvale v skupščini tako velik hrup, da je moral predsednik po četrturnem brezuspešnem zvonjenju prekiniti sejo. Vlada se je umaknila v svojo sobo kjer je bilo po kratkem posvetovanju sklenjeno, da se Radić izključi od več plenarnih sej.

Ko je dr. Perić po zopetni otvoritvi seje sporočil skupščini, da bo po končani seji poslanca Radića izključil od več sej, se je dvignil vihar znova. Radić je zagrozil, da bo v slučaju, ako bi bil v resnici sprejet ta sklep, zapustil skupščino z vsemi svojimi 60 poslanci.

Šele čez nekaj časa se je poslancu Demetroviću posrečilo, da je prišel do besede. Poudarjal je, da je po 8 letih ujedinenja končno vendarle že čas, da se izvede enakopravnost državljanov tudi glede davkov. Vlade se nikdar niso mogle odločiti, da bi razširile na vso državo vsaj srbski davčni zakon.

Današnja seja skupščine bo najbrže trajala pozno v noč. Sodeč po položaju, pride dnevni red na vrsto šele popoldne. Po seji bodo izvoljeni odseki za študij vloženih zakonskih načrtov, nakar bo skupščina najbrže zopet za 10 dni odgodena. Šele nato bo sledil odgovor zunanjega ministra dr. Marinkovića na interpelacijo opozicije o zunanje-političnem položaju naše države, nakar bo odgodena skupščina čez božične praznike.

Zanimiva knjižnica v Guštaniu

V slovenske roke je prišla knjižnica, katero je v Guštaniu l. 1870 ustanovil potomec stare rodbine Tschebull, ki je bila po starih listinah v Guštaniu že l. 1642. Tschebull so bili že tedaj prvaki trga. Stoletja so stali na čelu tržke garde, ki je imela — kakor je razvidno iz magistratnega arhiva — slovenska povelja. Knjižnico je ustanovil Hans Tschebull, bivši notar, ki še sedaj živi nad 80 let star v Beljaku. Ta mož se je nekdanj dosti bavil z literaturo, s knjižnico je na zasledoval germanizatorične cilje. G. Lovru Kuharju, avtorju mnogih povesti »Ljubljanskega Zvona« in drugih leposlovnih listov, se je posrečilo sedaj kupiti to knjižnico ter jo združiti s knjižnico, ki je bila pod imenom »Ljudska knjižnica« že doslej pod njegovim vodstvom. Tschebullova knjižnica je velike znanstvene in zgodovinske vrednosti. Od 3000 knjig je 500 znanstveno veljavnih. Te knjige se bodo prepustile univerzitetni knjižnici v Ljubljani v zameno za slovensko leposlovje. Knjižnica ima tri leksikone, vse nemške klasike, dvakrat Adolf Thiersovo »Zgodovino francoske revolucije«, Sven Hedinova dela, Koschatove prve prevode slovenskih narodnih pesmi itd. Zelo zanimiv je pregled krajev koroške deželne vlade iz l. 1860, ki vsebuje še slovenska krajevna imena v zgornje-koroških krajih, kjer že dolgo ne pripoznavajo več slovenskega rodu. Tako so navedene slo-

venske občine pri Spittalu in Gornjem Dravogradu. Ta pregled je važen tudi radi tega, ker navaja, koliko so štejele katastrofne koroške občine tedaj hiš in prebivalcev. Važna je tudi zgodovina bamberske škofije. Velika vrednost knjižnice je dokazana tudi z mnogimi drugimi deli, z namenjavo se bo pridobila dobra in obsežna slovenska literatura, vse je v priznani dobrih rokah nekdanjega dobrovolca in literata in tako so — milo rečeno — na zelo napačni poti oni, ki izražajo do knjižnice razne predsodke.

Podpirajmo naše zrakoplovstvo!

Razlagati velik pomen dobre civilne in vojne aviatike v današnjem času bi bilo odveč. Vsakdo ve, koliko se stori za zrakoplovstvo v drugih državah in kako malo imamo v tem oziru pokazati za enkrat Jugoslovenci. Aeroklub »Naša krila« se je odločil ustanoviti civilno pilotsko šolo in sestaviti civilno eskadrilo, ki bo v slučaju vojne podpirala vojno aviatiko. Osrednja uprava Aero kluba je organizirala v to svrhu veliko loterijo z 250.000 srečkami à 20 Din in da la v promet dva milijona malih znakov avijonov po dva dinarja. Razen tega je dala osrednja uprava Aero-kluba inicijativo, da kupi vsaka oblast po en avijon. Kupujmo srečke za loterijo Aero-kluba! Nihče naj ne bo brez propagandnega značka avijona! —

Milena Žerjavova †

Danes popoldne se bodo na Ljubljanskem polju zaprla groba vrata za eno najplemenitejših in krepstnijh slovenskih žen, gospo Mileno Žerjavovo, soprogo ministra n. r. in narodnega poslanca dr. Gregorja Žerjave. Staro komaj 38 let, je krepko vzraslo in z veliko lepoto obdario damo položila težka bolezen na mrtvaški oder in uničila njeni rodbini in ljubljenu narodu posvečeno življenje. V divno harmonio je znala zlit pokolnica ljubečo skrb za dom in rodbino s požrtvovalnim delom za narod in posebno za našo mladino.

Milena Žerjavova je bila hčerka bivšega kranjskega deželnega in kasneje rimskega državnega poslanca g. Josipa Lavrenčiča iz Postojne. L. 1909 se je poročila z dr. Žerjavom, s katerim je požrtvovalno delila vesele in žalostne dni. Malo je bilo narodnih in dobroteljskih institucij, kjer ne bi bila med najagilnejšimi članicami. Bila je med ustanovniki dijaške kuhinje »Domovine«, podpredsednica oblastnega odbora Rdečega križa, odbornica akademske menze in številnih ženskih in drugih društev, predvsem pa od same mladosti vneta Sokolica. Čeprav povsod do skrajnosti požrtvovalna, pa je bila sama skromna in tiha delavka, ki ni nikdar iskala osebnosti in slave. Delo ji je bilo v uteho.

Prerana smrt te plemenite slovenske žene in idealne matere je bolešno odjeknila po vsi Sloveniji in vzbudila splošno sočutje s soprogom in deco, ki jih je zadel tako krut udarec.

Večen ti spomin!

Prvo plačilo tihotapcu Glaserju

18 mesecev težke ječe radi zoperstavljanja policijskim organom.

O tihotapcu Francu Glaserju, ki ga je oblastvo na tako dramatičen način zgrabilo dne 2. septembra v Hočah, kjer je nameraval vstopiti s 50 kg vtihotapljenega saharina na vlak, smo že takoj drugi dan po njegovi aretaciji poročali. Pisali smo podrobneje tudi o hudi borbi med Glaserjem in večjim številom stražnikov na glavnem kolodvoru v Mariboru, kjer je hotel zasačiti tihotapec pobegniti.

Danes dopoldne se je odigral pred mariborskim okrožnim sodiščem prvi del epiloga tega rokovanjaškega incidenta. Franc Glaser, posestnik v Dragoviču pri Ptuj, ki se peča rad s tihotapstvom, je bil obtožen, da je o priliki poskušenege bega in borbe s stražniki dne 2. septembra na mariborskem kolodvoru s tako silo sunil nekega stražnika s kolencom v desno stran prsa, da mu je nalomil eno rebro, da je dalje dejansko napadel tudi druge stražnike, zlomil stražniku pendrek in potegnil končno svoj žepni nož proti njemu.

S tem je zakrivil težko telesno škodbo in pregrešek zoper oblastvo in javni red. Po zaslišanju prič, prizadetih stražnikov, je bil Franc Glaser obsojen na 18 mesecev težke ječe z enim postom in trdim ležiščem na teden in temnico na 14 dni.

Finančno oblastvo pa še ni dokončalo postopanja proti Glaserju radi vtihotapljenega saharina in čaka obtoženca pri dohodarstvenem sodišču najbrž še občutnejša kazni, saj gre za milijonske globe pri tihotapstvu tolike količine saharina.

Misteriozni tisočak v Mariboru

V neko trgovino, ki ima vedno dosti pesetnikov, sta prišla včeraj dva gospoda in kupila najprej za 4 Din čaja. Takoj nato pa ponovno še za 5 Din. V plačilu je eden položil na pult tisočak. Prodajalec je naglo začel naštevati 991 dinarjev, eden od kupcev je pa med prvimi in drugim naročilom tisočak zopet potegnil k sebi. Prodajalec je bil prepričan, da je 1000 dinarski bankovec spravil še pred menjavanjem in še »kldnam se« — je dejal sleparju, ki je dobil čaj in še lepo svotico 991 Din povrh. Pozneje, ko je zopet radi menjavanja odprl ročno blagajno je pa opazil, da tisočaka ni in tudi zvečer ob sklepu računa se je izkazal 1000 dinarski primani kljai. Prodajalcu je postalo jasno, kako ga je osleparil kupec čaja ali pa njegov spremljevalec ter je to potožil tudi svojemu prijatelju, ki ga je prišel nagovarjati, naj gre z njim v kino. Sleparsko dvojico mu je tudi opisal. Osleparjeni prodajalec je izgubil vsako veselje za kino in druge zabave, prijatelj njegov je pa sam šel v kavarno »Evropa«. Komaj se vsede, že opazi pri bližnji mizi dva moža, ki se točno vjemata z opisom dvojice, ki je osleparila prijatelja. Da ne bi bilo pomote, odhiti iz kavarne na prijateljev dom. Prijatelj pride z njim, sleparsko dvojico agnostira že od daleč ter naznani zadevo prvemu stražniku. Zadnja vrata kavarne so zaprli, spredaj je pa čakal stražnik. Sleparja sta enkrat že hotela oditi in sicer od zadaj, ko sta našla zaprta vrata, sta se pa zopet vsedla ter malo pozneje poskusila svojo srečo pri sprednjih vratih, kjer ju je nagovoril stražnik. V tem hipu se je eden od sleparjev izkazal s pravim obešenjaškim humorjem: »Ravno prav, da Vas vidim, gospod stražnik! Povejte mi, kje je policija, da ji izročim denar, ki sem ga pomotoma dobil preveč v neki trgovini«.

Motociklist pod vlakom

Sinoči se je na križišču državne ceste in železniške proge pred Št. Iljem pripetila težka nesreča, ki bi kmalu zahtevala dve človeški žrtvi. Pred osmimo uro se je železniški uradnik Franc Soklič iz Maribora v sprenistvu z neko damo odpeljal z motornim kolesom proti Št. Ilju. V temi in megli se je bližal železniški progi, ki je bila prosta. Komaj pa je privozil do proge, je pridrvel mimo vlak, v katerega je z vso silo zavozil. Vagon, v katerega je zadel, je zgrabil motorno kolo in ga treščil z vozačem in spremljevalko ob tla. Oba sta obležala nezavestna. K sreči so potniki opazili nesrečo in strojevodja je ustavil vlak. Ponesrečenca so naložili in ju odpeljali v Št. Ilj, kjer jima je tamkajšnji zdravnik nudil prvo pomoč. Nato so ju s prihodnjim vlakom propeljali v Maribor. Oba sta dobila težje poškodbe na glavi. Soklič pa čuti tudi bolečine v prsih. Na rešilni postaji v Mariboru so jima očistili rane in ju izročili v domačo oskrbo. Motorno kolo je popolnoma uničeno. Kdo je zakrivil nesrečo, bo ugotovila preiskava. —

Al'ehin-Capablanca

potezi prekinjena, je v nadaljevanju končala po 48. potezi remis. Stanje je torej še vedno 4:2 za Al'ehina, 17 partij pa je končalo remis.

Naše neodrešene pokrajine

Za pospeševanje fašističnih institucij med drugorodci imajo prefekti na razpolago večje ali manjše zneske, ki jih razdeljujejo, ko se pokaže prilika za to. Posebna v storitve svrhe, za naravno igranje, večjo podporo iz prefektar. Drugorodcem dopovedujejo, da je daroval prefekt sam 500 lir v svrhu, da se priredi igrišče, in drugorodci naj lepo slede njegovemu zgledu, pa nabavijo prostor in vse drugo, kar treba, da se bo mogel razvijati šport med podeželsko slovensko mladino. Sportno polje tvori ledno najvažnejši točk v fašističnem programu, ki se sedaj izvaja med drugorodci v Julijski krajini.

Sodni epilog zločinu v Prestranku. Dne 3. aprila lani se je izvršil znani zločin v Prestranku. Ropari so odnesli s postaje 242.581 lir. Pri zasledovanju zločincev sta bila ustreljena železniški uradnik Del Fiume in finančni stražnik Tempesta ter roparja Vilhar in Molk. Pri bližnjem porotnem zasledovanju se bo vršila radi tega razprava proti petim obtožencem. Ti so: Jakob Grželj iz Postojne, R. Samsa iz Bistrice, Peter Žele, Silvester Smerdu in Ivan Kogej iz Postojne. Prva dva sta odsotna. Obtožnica pravi, da so napadali člani »Orjune« in da je prestranski dogodek zasledoval političen efekt po namenih društva.

V Štanjel na Krasu so napravili izlet neki tržaški fantje. Brezobzirno in surovost so se obnašali v Štanjelu in pričeli biti žogo na dobro obdelanem travniku-sadovnjaku. Opozorjeni uljudno po gospodinji in njenem sinu, da naj ne delajo škode, so barbarsko napadli sina in za neusmiljeno pretepali. Prihitieli so mu na pomoč sosedje in zavrnil tržaške fašiste. Orožniški brigadir je zasljal Tržačane in Štanjelce. Prve je naznanil proti Trstu, domačine je pa zaprl. Slednji bodo najbrže še kaznovani. — Fašistična justica!

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Petek, 4. novembra ob 17. uri »Snegulčica«.

Sobota, 5. novembra. Zaprti vsled koncerta Glasbene Matice.

Nedelja, 6. novembra ob 15. uri »Snegulčica. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Čaršavska kneginja«. Kuponi.

Mariborski gledališki abonenti se vljudno naprošajo, da plačajo novembarski obrok najdalje do 10. t. m.

»Čaršavska kneginja« na mariborskem odru. Ker je gdč. Lubejeva okrevala se vprizori priljubljena opereta »Čaršavska kneginja« to nedeljo zvečer.

Ptujske vesti

Ponosni smo na tradicijo našega Ptuja, o kateri nam pričajo številni spomeniki in ostanki davno minule zgodovinske dobe. Sodobnost pa nas je precej zamemarila in čutimo potrebo, da opozorimo na nekatere nedostatke, ki bi se dali z malo dobre volje ublažiti ali docela odstraniti.

Predvsem je telegrafska in telefonska služba v našem mestu občutno pomanjkljiva. Ob delavnih preneha vse poslovanje z običajnimi uradnimi urami, ob nedeljah pa se telefona in telegrafa ne moreš več posluževati od 11. ure dopoldne. Zdi se nam umestno in mnogo razlogov govori za to, da bi se uvedla vsaj celodnevna nedeljska telefonska in telegrafska služba in nekoliko ur nočne telegrafsko službe. Zlasti je občutiti to pomanjkljivost v živahni jesenski kupčijski dobi, ko je v mestu polno kupcev, katere skromen telefonsko-telegrafski promet zadržuje v poslih. Mogoče bi se uvedlo vsaj sezonsko razširjenje poštne službe.

Druga pomanjkljivost, na katero hočemo opozoriti, je železniška zveza br-zovlakov. Ob 15. odhaja s Pragerskega mimo Ptujia direktni brzovlak za Budimpešto, 11 minut kasneje, pa dosepe graški brzovlak (Dunaj—Trst) na Pragersko in potniki imajo direktno zvezo z Budimpešto šele naslednjega dne. Mar bi se radi enajstih minut ne dala vzpo-

Na gimnaziji v Tolminu so otvorili tečaje za nemščino in francoščino. Slo-

venščine dijaki ne potrebujejo več! **Zgodovinska drobtina.** Gorica je imela do konca 14. stoletja svojo farno cerkev v Solkanu. Še v 18. stoletju sta imela Gorica in Solkan skupnega župnika. Knez Porzia poroča leta 1567, da se govori v Gorici poleg nemščine pri gosposki samo slovensko in italijansko. Leta 1564. so se nadvojvodi Karlu ob na stopu vlade poklonili goriški deželni stanovci. Govore so imeli v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku.

Živega srebra so pridelali v Idriji leta 1920. 526 ton, leta 1925. 448 ton in pol v vrednosti 19.228.000 lir. Uprava se sedaj trudi, da bi pomnožila produkcijo srebra kar največ mogoče.

V neki cerkvi blizu Kopra je ogledoval radoveden fašist Kristusov kip. Ko je izvedel, da ga je napravil nekdo iz Ljubljane po župnikovem nalogu, je pričel zabavljati, da je kip škandalozen in tak, da pomeni naravnost »žaljenje vere«. Pa 2500 lir je stal! Oglašilo se je tudi fašistično glasilo, ki kliče kazen na župnikovo glavo in zahteva odstranitev kipa.

Občinsko gledališče »Verdi« na Reki bodo zaprli. Mestne finance so tako razorane, da niti misliti ni več na to, da bi mogla Reka vzdrževati svoje gledališče. Reka pač propada v vsakem pogledu. Neki fašistični list kriči, da bi se moralo vendar nekaj zgoditi za Reko s strani vlade, katera ima denar za italijanska gledališča v inozemstvu v času, ko se zapira staro gledališče na tako važnem mestu kakor je Reka!

V Puli je odredilo občinsko predstojništvo nov cenik za živila, da bi se pomagalo meščanstvu, katero tare mizerija. Posledica je, da kmetje le poredkoma prinesejo v Pulo še kako reč na prodaj. V Puli ni bilo na trgu nobenega jajca že več tednov.

staviti zveza med omenjenima vlako-

ma. Veliko preglavje nam dela naša elektrika. Nепrestano nastajajo komplikacije, ki zdaj zatemne vse ulice, zdaj vsa privatna stanovanja in lokale. Čez dan čestokrat ni toka v napeljavi. Kadar pa bi bilo treba nujnih popravil, mnogokrat ne najdeš monterjev, oziroma elektrotehnikov, ki bi pomanjkljivost odstranili. Elektra je iz navedenih razlogov uvedla permanentno službo vsaj enega monterja in upamo, da bo tudi ostale nedostatke in motnje onemogočila.

V društvenem življenju v Ptujju je opaziti precejšnjo živahnost. Mestno gledališče je pričelo s predstavami. Poslednja »Mlinar in njegova hči« ni imela najboljšega uspeha. Pričakovati je, da bo žaloigra »Mrak«, ki jo jutri 5. tm. uprizarji Udruženje vojnih invalidov, privabila več občinstva.

Poset Mestnega kina e ravna po kakovosti predvajani. Dobri filmi imajo dober poset, slabji slabši in ne zaleže niti najbolj cirkuška reklama.

Značilno je tudi, da je prišlo pod vodstvom kapelnika Novotnega do reorganizacije mestne godbe, ki je bila porolnoma v razsulu. Priredila je javno manifestacijo z bakljado na prav nesrečen datum, na predvečer Hindenburgove 80-letnice, kar je dalo povod šaljivim opazkam in zabavljicam. Od takrat godba pridno vadi za zimske nastope in javne prireditve. Dosele smo bili navezani na godbe iz sosednjih mest, sedaj pa imamo svojo muziko.

Razna društva so pričela s plesnimi vajami in tako se, mnogo tudi v sokolski telovadnici, krajšajo dolgi jesenski večeri.

Umetnostna razstava.

V prihodnji polovici tega meseca se bo vršila jesenska umetnostna razstava naših domačih umetnikov. V kratkem bomo poročali kaj več o tej razstavi. Umetnikom daje natančne informacije prof. Cotič — realka. —

Velika kavarna.

V soboto ob 5. popoldne prvi družinski koncert. — 1539

Mariborski in dnevni drobiž

Seja oblastne skupščine mariborske

se bo po večmesečnem presledku vršila jutri zjutraj ob 8. v Kazini z naslednim dnevnim redom: 1. Zaključitev zasedanja 1927. 2. Otvoritev novega zasedanja 1927.—28. s poročilom velikega župana o stanju splošne državne uprave, 3. Poročilo oblastnega odbora. 4. Predlogi oblastnega odbora. Jutrišnja seja je popolnoma formalnega značaja, ker se mora pričeti redno zasedanje po zakonu vsako leto 5. novembra. —

Gospodarsko in politično društvo za I. okraj

sklicuje za danes petek ob 20. v tajništvo ponovno sejo širšega odbora. Na dnevnem redu važne zadeve in se prosi polnoštevilna udeležba. —

Odhodnica odličnega narodnega delavca.

V ponedeljek 31. okt. se je zbrala v kolodvorski restavraciji na Pragerskem mnogobrojna družba tamošnjih Slovencev, kakor ob kaki veselici. Prišli so zastopniki vseh slojev, da se poslovoe od priljubljenega načelnika tamošnje kurilnice g. Rudolfa Ogrinca, ki je bil premeščen in je že drugi dan odšel na svoje novo mesto v Palanko v Banatu. S prisrčnimi nagovori so se poslovili od g. Ogrinca v imenu SDS g. Srečko Huber, v imenu Sokola g. Planer, v imenu Olepševalnega društva g. Kopri-va, zastopnik strojevodij in drugi. Ves večer je pokazal, kako se je priljubil vsem prebivalcem kraja ta skromni delavni mož, glede katerega se nam zdi, da je ljubljanska železniška direkcija premalo upoštevala njegove zmožnosti. Naj mu bo bivanje tudi na novem službenem mestu prijetno! —

Resnici na ljubo.

V poročilu o dogodkih na mariborskih pokopališčih na dan Vseh Svetnikov smo pomotoma poročali, da je na pobreskem pokopališču pela Glasbena Matica. Res je namreč, da je Glasbena Matica pela na starem mestnem pokopališču, na pobreskem pa pevski zbor »Jadrana«, kateremu so se pridružili tudi nekateri člani »Zvona« na Teznu.

Vstopnice za koncert Kola.

Da se prepreči naval na večerni blagajni pri koncertu Kola, se naproša mariborsko občinstvo, da si preskrbi vstopnice že v predprodaji. Večerna blagajna je namenjena v prvi vrsti zunanjim posestnikom. Ker je skladba precej dolga prične koncert točno ob 20. uri ter se občinstvo nujno naproša, da zavzame prostore pred določeno uro. Za časa izvajanja ostanejo vhodi v dvorano zaprti.

Člani pevskega društva Kolo.

100 pevcev in pevk. — prispelo v Maribor v soboto ob 16.33. Društva in ostalo občinstvo se zberejo na peronu, kamor bo prost vstop. Ponovno pozivamo Mariborčane, da se udeležijo sprejema v velikem številu. —

Seja ožjega odbora Jugoslovanske Matice

se vrši v petek, 4. tm. ob 20. uri, Slovenska ulica št. 2. —

J. A. D. Triglav v Zagrebu.

Na običnem zboru dne 25. oktobra se je konstituiral sledeči odbor: Predsednik Černež Stane, cand. med.; podpredsednik Volovšek Vlado, cand. med.; tajnik I. Šuškovič Viktor, stud. for.; tajnik II. Breščak Vera, stud. pharm.; blagajnik Lukman Branko, cand. med.; gospodar Černe Dušan, stud. techn.; arhivar Dolenc Milan, stud. med. vet.; knjižničar I. Perko Slavko, cand. med.; knjižničar II. Zajec Božena, cand. med.

Ljudska knjižnica.

Z nastopivšimi dolgimi večeri je oživel tudi gibanje v Ljudski knjižnici, kjer je vsako uradno uro več obiskovalcev. Kljub lepim jesenskim dnevom so se ljudje letos zgodaj oprijeli čitanja. Knjižnica pa tudi stalno skrbi za novosti in le samo pretekli teden vpisala okrog 200 novih knjig iz raznih slovestv. Uradne ure so ob četrtkih in sobotah zvečer ter ob nedeljah dopoldne. Vstop vsakomur proti legitimaciji. Tudi vstopnina je znižana na pet dinariev, izposojnina pa za 50 odstotkov. —

Demokratski Martinov večer v Melju.

Krajevna organizacija SDS za III. okraj priredi v soboto dne 5. novembra zvečer v gostilniških prostorih gosp. Hönigmana v Melju št. 12 Martinov večer s koncertom ter raznimi drugimi zabavami. Vabimo vse naše somišljenike in prijatelje iz celega mesta in tudi iz okolice, da se tega družinskega večera udeležijo. — Odbor. —

Vojaška godba

priredi v nedeljo v parku promenadni koncert. Program je sledeči: 1. Obruča: Koračnica Masarykove župe. 2. Balfe: Ciganka, overtura. 3. Gervais: Balkanske ruže, valček. 4. Wagner: Fantazija iz opere Lohengrin. 5. Novak: Hrvatskoj pesem. Vilhar: Hrvatski ples. 6. Desornes: Bonlanger, koračnica. —

Posledice klerikalnih družabnih večerov.

Včeraj 3. tm. se je pred tukajšnjim sodiščem odigral epilog k enemu izmed »družabnih večerov« mariborske SLS, ki se je vršil koncem septembra. Stega večera se je krog polnoči vračal v večji družbi tudi »veselo razpoloženi« Ciril Slana, uslužbenec mestnega električnega podjetja. Ko ga je v Gosposki ulici službojuči stražnik pozval k miru, ga je Slana opsoval za »priklatenca«. Ponovno opozorjen, naj se dostojno obnaša, je Slana začel še huje razgrajati in se je vrgel celo na tla. Stražnik ga je prilavil in sodišče ga je včeraj obsodilo na 100 Din globe ali 3 dni zapora.

Tretji kulturni film Zveze kult. društev.

Zvezdnozanstvo je brez sumnje najstarejša znanost, s katero so se bavila vsa pokolenja. Ptolomej, Galileo, Kopernik, Kepler, Newton, Einstein — so predstavniki zvezdnozanstva od nekdaj do danes. V filmu »Zvezde na nebu« vidite vse te slavne moze pri svojem znanstvenem delu. Ta film je pravzaprav čudež modernega proizvajanja. To ni suhoparno prikazovanje znanstvenih teorij, ampak je na osnovi znanosti izdelan izredno zanimiv doživljaj v nedo- gledni bodočnosti, ko bo človek s pomočjo bajeslovnega letelčnega stroja prepotoval vseмирje s hitrostjo svetlobe. Film se bo predvajal v soboto 5. tm. ob 2. ¼4. in 5. uri in v nedeljo ob ¼10. in 11. uri. Za 3 Din ne boste potovali samo na Mars, ampak s hitrostjo 300.000 km na sekundo v območje drugega solnca. —

Razgrajali.

V Frankopanovi ulici sta se sinoč pojavila dva vrnjena možakarja, ki sta spočetka v hladu meglene noči mirno prepevala znano božično »Heilige Nacht«, ki je bila razpoložena v tihi okolici prav primerna. Toda zdelo se jima je potrebno, da poživita tišino in sta postajala vedno bolj glasna. Ko sta prišla mimo dva zaljubljenca, je njuna živahnost prestopila meje. Pričela sta se zabavati in nadlegovati omenjena pasanta, ki sta se morala začeti k stražniku, ki je nočni sceni napravil konec s tem, da je razgrajala in izzivala odpeljal v policijsko zaporo, kjer sta nadaljevala prijeten sen o božični noči na trdih deskah. —

Stejarski gost.

Sinoči je posetil restavracijo »Union« neznanec, ki si je naročil dobro večerjo in jo zalil s petimi četrtinkami vina, nato pa se izmuznil iz gostilniške sobe ne da bi plačal. Gostilničar je prepozno opazil, da mu je gost pobegnil in ga oškodoval za 50 Din. Vendar se je policiji posrečilo, da je po opisu sleparja izsledila v osebi brezposelnega knjigovodje Josipa V., ki je goljufijo priznal. —

Specialist za ženske bolezni in porod dr. Benjamin Ipavic

zopet ordinira v Gosposki ulici št. 46 od ¼10. do ¼12. in od 15.—16. (3—4.) ure. 1600

Kam gremo jutri v soboto?

Na plesno prireditev Zveze privatnih nameščencev h Grambrinu. Saj se bo tam od 20. ure naprej razvila prav prijetna domača zabava s plesom. In kdo izmed nas se bo branil pokusiti res izborna domača stara in nova vina. Tudi drugih sladkosti ob zvokih godbe bo dovolj. —

Planinski večer.

Danes ob 20. uri je planinski večer v »Vinskem hramu«. Udeležba za odbor- nika obvezna. —

Stara in nova Nemčija

RAZMAH NEMŠKIH MONARHISTOV. — KOČLJIVE PROSLAVE. —
MAKSIMILIJAN HARDEN.

Dober mesec sem, zlasti pa od proslave Hindenburgove 80letnice, je razdor med staro in novo Nemčijo od dneva do dneva večji. Monarhisti in na-pol-monarhisti so se ob paradah starega vojaštva povodom Hindenburgove proslave tako omamili, da so opustili celo sebi koristno obzirnost do republikanskih strank. Nacionalistični in monarhistični voditelji so v teku enega meseca dali mnogo izjav, ki brezobzirno razkrivajo vse cilje monarhističnih strank ter puščajo na stran vsako obzirnost in dolžnost do republikanske državne ustave. Republikanske voditelje je monarhistična brezobzirnost nekako osupnila. Prej so bili monarhistični voditelji od grofa Westarpe do zadnjega bavarskega nacionalističnega poslanca kolikortoliko diplomati, sedaj so pa naenkrat vso diplomacijo vrgli na stran.

Glede na bližajočo popolno odstranitev čet bivše antante iz Porenja je eden od merodajnih nacionalističnih voditeljev izjavil, da bi bil sedaj najpripravljen čas za proglastitev monarhije. Sedaj je prišel že drugi s sledečo izjavo: »Mi služimo državi kakoršna je. Ne služimo ji, ker je takšna, ampak služimo ji kljub temu, da je takšna, kakor jo predvideva weimarska ustava. Nemška nacionalna stranka smatra, da se je približala primerna doba za uvedbo monarhije«. Takim izjavam je državni kancler končno le moral kategorično odgovoriti: »Državna oblika je in ostane republika.«

Proslave so za Nemčijo silno kočljiva zadeva. Pri proslavah vlada ne-

ka vrsta tekme. Monarhisti praznujejo svoje proslave, da demonstrirajo proti republiki. Republikanci pa morajo zopet praznovati, da pretečejo monarhiste. Končno so še proslave, kjer morajo monarhisti in republikanci nastopati skupaj. Tu je vnema in tekma še večja, ker hočejo eni kakor drugi pokazati svojo večino. Za parade pa imajo monarhisti veliko boljše šolo od republikancev. Najprej imajo tradicijo iz nekdanjega wilhelmskega zmagovalstva, potem je pa že nekako v človeški naravi ležeče, da se lažje in vnetejše nastopa v opoziciji, kakor pa, da bi se proslavljalo nekaj obstoječega. Končno je pri nemški večini še to, da so privlačljive zlasti one proslave, ki so v kakršnikoli zvezi z nekdanjim prelivanjem krvi. Ker so nemški monarhisti in desničarji vzeli v zakup nemško vojno preteklost, je jasno, da imajo prednost pred republikanci ob vseh proslavah.

Mogoče bi bilo bolje, če bi bila nova Nemčija že začetkom svojega obstoja omejila proslave. Za to in mogoče še za razne druge sicer težke a potrebne operacije pa ni bilo dovolj odločnosti, kakoršna je skozi 40 let svojega življenja kazal te dni v starosti 66 let preminuli publicist Maksimilijan Harden. To je bil največji nasprotnik cesarja Viljema in njegove kamarije. Viljem je bil imperator uniformirancev. Maksimilijan Harden pa imperator peresa. Harden je pripravil pot novi Nemčiji in velika tragika je v tem, da nova Nemčija in njeni politični predstavniki nimajo njegove odločnosti.

„Kolo“ v Frankfurtu

(Povodom koncerta v Mariboru).

»Nemo propheta in patria«, ta značilni pregovor velja za nas Jugoslovane še prav posebno. Mi svoje moči, svojih zmoglosti in svoje umetnosti na žalost ne znamo sami v dovoljni meri ceniti. Ako hočemo vedeti, koliko veljamo, nam mora to povedati šele inozemstvo. Na drugi strani je pa zopet resnica, da se sami ocenjujemo nekako bolj lokalno, po naših prilikah, dočim je inozemstvo neizprosno, rekel bi ostro, kritično, pa ravno radi tega merodajno in pravično. Naši umetniki, ki so imeli priliko sodelovati pred inozemski forum, so to v zadostni meri občutili in šele internacionalna kritika jim je meritorno povedala kaj je belo in kaj je črno.

In kako se je godilo Kolu? Iz dolgih poročil kritikov samo nekaj značilnih mest:

Gross-Frankfurter Volksstimme od 4. julija: Najgloblji vtis v dosedanjem poteku svečanosti je zapustil koncert hrvaškega pevskega društva »Kolo«. Tega, kar nam je dal zbor in njegov dirigent, ne moremo dovolj visoko oceniti. Krasen glasovni material... solisti glasovno odlični.

Frankfurter Zeitung od 4. julija: ... Izvajanje po hrv. pevskem društvu »Kolo« iz Zagreba je delo o zborovski kulturi te dežele visok pojem krasri basi, mehki ženski glasovi in pred vsem skozi in skozi občuteno dušepolno predavanje.

Frankfurterpost 5. julija: ... Kritiki pozabi sam nase: poslušalci postanejo pobožni molilci. Pred tako pobožno zamaknjenostjo upogibamo kolena. Stvaritelj te svete legende lahko imenujemo novega Palestiniina... Zvok zbora je tako čist in lep, kot zvok renesančnih mojstrov. Človek pobožno prisluškuje, ne da bi se utrudil... čudežni zbor... posebno odlični dirigent, kolo-salni solisti...

Dr. Lübecke, znani frankfurtski muzik, je pozdravil Kolaše po koncertu izredno toplo. Rekel je, da ravno ta dan praznuje svoj 44. rojstni dan, da pa še ni doživel lepšega rojstnega dne od tega. Svoje projektirano potovanje v Italijo da bo oprustil samo zato, da bo mogel posetiti Jugoslavijo, ker hoče spoznati ljudstvo, ki ima take zaklade. Danes sem slišal pravo muziko je končal dr. Lübecke svoj govor in ne vi od nas, marveč mi se moramo učit od vas.

Slično, v najizbranejših superlativih so pisali o Kolu tudi vsi ostali listi, katerih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo citirati. V soboto bo itak imel Maribor priliko, da sliši to čudovito skladbo, za katero se po zaslugi »Kola« zanima ves svet.

Odvetnik postal operni pevec.

Za odvetniški poklic, kakor tudi za igralca, je potrebnih mnogo istih lastnosti. Odvetnik kakor tudi igralec, morata biti dobra govornika, morata dobro in razumljivo predavati, se lahko gibati in prepričevalno prednašati čustva druge osebe. Oba morata svojo vlogo dobro izpeljati, sicer ne prepričata poslušalca, da je vse, kar govorita, resnica. Zato se čestokrat dogaja, da odvetniki opustijo poklic in se posvetijo gledališču, dočim je obratni prehod težavnejši. Lani se je francoski odvetnik Dufrenne posvetil gledališču. Njegovemu zgledu pa je nedavno sledil odvetnik Andre Gaudin. Pred dnevi je prvič nastopil v Operi Comique kot Silvij v »Cavalerii Rusticana«. Že kot diljak in kasneje kot odvetnik je posecal konzervatorij in dobil prvo nagrado. Njegov uspeh je bil nepričakovano velik in bo v kratkem nastopil v operi »Carmen«.

Smrtna nesreča letalca.

Na praznik Vseh svetnikov dopoldne je smrtno ponesrečil v Dessau znani pilot inž. Karl Plaus, ki se je produciral v umetnem letanju z odprtim enomotornim trisedežnim sportnim letalom. Plaus je bil izvajal v višini 1000 m looping naprej in je hotel v višini 400 m spraviti letalo zopet v pravo lego. Aeroplan pa je zagrmel na tla, se razbil in vzel življenje držnemu Junkerjevemu pilotu.

DANES, PETEK 4. NOVEMBRA:

Senzacije in vratolomije

Carlo Aldini

v velikem filmu:

Eden proti vsem

KINO UNION — telefon 329.

Sport

ISSK Maribor. Sklicujem seio upravnega odbora ISSK Maribora za 7. tm. ob 20. uri v restavracijo »Mariborski dvor« (Pokojninski zavod). Udeležba vseh odbornikov radi važnosti dnevnega reda obvezna. — Tajnik.

Sokolstvo

V proslavo 20letnice svojega obstoja priredi Sokolsko društvo v Mariboru dne 12. t. m. ob 20.30 v Narodnem domu telovadno akademijo s sledečim sporedom: 1. Ženska deca, proste vaje. 2. Moški naraščaj, vaje na mizi. 3. Moška deca, proste vaje. 4. Ženski naraščaj, proste vaje s siti. 5. Člani, vaje na bradlji. 6. Ženski naraščaj, proste vaje. 7. Slavnostni govor br. dr. Makso Kovačiča. 8. Člani, vaje na drogu. 9. Moški naraščaj, proste vaje. 10. Člani, baton. 11. Članice, vaje s tamburini. 12. Člani, Carmen.

Vspored bo vse posetnike gotovo popolnoma zadovoljil s svojo pestro vsebino, katero bodo znali izpolniti naši telovadci z brezhibnim izvajanjem. Opozorjamo torej že danes občinstvo na to našo prireditev, na katero ga vabimo, da se uveri o napredku našega društva v dobi svojega dvajsetletnega delovanja.

Krokodilske farme

V zadnjih letih je močno naraslo povpraševanje in uporaba luksuznih kož v Ameriki, radi česar so se cene močno dvignile. Za predmete iz luksuzne kože se v Ameriki plačujejo ogromne vsote, kar je privedlo do tega, da so podjetni Amerikanci ustanovili prave krokodilske farme, v katerih gojijo velike množine v poslednjem času tako dragocenih krokodilov. Krokodilske farme imajo prednost v tem, ker se lov na divjo žival, ki je izredno težaven, ne izplača. Pri lovu je treba predvsem paziti, da se koža živali ne poškoduje, ker pa je skoraj nemogoče, ker jih streljajo s krogliami velikega kalibra. To je dalo povod, da so pričeli Amerikanci gojiti krokodile v udobnih krajih, kjer so dani vsi pogoji za uspešno nego. V hrani krokodili niso izbirčni, kjer jedo vsakovrstne ostanke, ki se lahko nabavijo za bagatelno ceno. Prva krokodilska farma je vzor no urejena. Velik kompleks močvirnate zemlje je ograjen z visoko in močno ograjo, kar omogoča nadziranje izleženih jajc. Lastnik pa z lahko polovi godne mladice, katerih koža daje dragoceno usnje. Razen kože so uporabni tudi drugi deli krokodilskega trupa, meso pa služi za hrano preostalih plemenskih živali. Cene nepoškodovanih kož so tako visoke, da se vzdrževanje krokodilske farme, ki je v zvezi z visokimi stroški, kljub temu izplača.

Mladina, ki skruni grobove.

Nemški šovinsti, člani organizacije »Stahlhelm«, so se že večkrat med drugim divjaštvom izkazali z groboskrunštvom. Pod pretvezo, da ščitijo nemško raso pred židovsko pokvarjenostjo, so stahlhelmovci že večkrat razdejali židovske grobove. To se je zgodilo navadno po spopadih z republikanskimi organizacijami, ko je bila politična razdivjanost na višku. Sedaj pa poročajo iz Frankfurta, da je policija kot uničevalce židovskih nagrobnih spomenikov na predmestnem pokopališču Bockenheim zasledila in zaprla same šolarje, članke mladinskih stahlhelmovskih organizacij.

Strašna ribiška usoda

Pred par dnevi je divjal strašen vihar na zapadni irski obali, ki je bil za ribiče usodopoln. Strašna smrt v razdivjanem morju je doletela v eni noči tako veliko število ribičev, da se niti najstarejši ljudje ne morejo spomniti na podobno nesrečo. Zvečer, ko se je celo ribiško brodogje odpravilo na lov, je bilo nebo jasno in posuto z blestečimi zvezdami. Komaj so ribiči kakih tri tisoč metrov od obale vrgli mreže, se je pa dvignil silen vihar in naglo narasli valovi so premetavali ribiške barke kakor lupine. Večje jadrnice so se skušale umakniti proti obali, a se je le nekaterim to posrečilo. Ko se je nebo naenkrat zatemnilo in je zaoril strašen orkan, so prebivalci vseh obalnih vasi pritekli na obalo in obupano strmeli v razburkano morje, ki je s smrtjo ogrožalo toliko očetov, sinov in mož. Kmalu so začeli ogromni valovi metati na prod dele razbitih čolnov in tudi mrljice. Obup ljudi na obali je bil nepopisen. Ko so se prve barke rešile, ni bilo povpraševanja za preostalimi ribiči ne konca ne kraja. Rešeni ribiči pa niso mogli najti niti ene tolažilne besede in tudi nobene ladje ni bilo na razpolago, da bi se z njo lahko podali na morje, kjer se je okrog 70 ribičev še obupno borilo z valovi. Žrtev viharja je postal celo tovorni parnik, ki je bil na potu iz Liverpoola na Irsko. Polovica posadke je utonila, polovica se je pa rešila z rešilnimi čolni. V eni sami nesrečni noči je izgubilo okrog 70 ribičev življenje. Istočasno je pa divjal orkan na Tihem oceanu in je podobno uničeval tudi japonske ribiče.

Umor iz obletnosti.

V noči na Vse svete je bil na cesti pri Kaiserslautern v Nemčiji iz zasede ustreljen neki rudar, njegov tovariš pa smrtnonevarno ranjen. Policiji se je posrečilo izslediti napadalca, ki je izjavil neverjetne stvari. Do dna duše pokvarjeni mladenič, ki je streljal na cesti, je hladnokrvno priznal, da je hotel preskusiti svoj novi samokres in da je »našel na obeh rudarjih, ki sta se vračala z dela, najprimernejšo tarčo...«

Spominjajte se CMD

Požiga, da bi se izkazal kot rešitelj

Iz Newyorka poročajo o sledečem zločinu, ki po svojem motivu ne bo lahko našel primera. V Brooklynu je nenadoma izbruhnil požar v bolnišnični metodistov. Plamen je švignil iz barak za bolnišniško zgradbo, bila je pa velika nevarnost za celo bolnico. V skrbah za bolnike se je nabralo toliko ljudi, da je morala policija posredovati pri preveliki in neorganizirani gasilski vni. Po precejšnjem naporu se je ogenj omejil na barake in je bila bolniška zgradba izven vsake nevarnosti. S posebno vnemo je gasil neki bolniški sluga, ki je pa po srečnem udušenju ognja postal sumljiv po izjavah drugih bolniških uslužbencev, ki so ga videli, kako je prišel iz barake, ki je prva začela goriti. Pri prvem zaslišanju je napravil osumljeni sluga vtis abnormalnega človeka, pozneje so pa prišli na to, da je sam zanetil barako, da bi se potem lahko izkazal kot pogumen rešitelj. Fant je bil namreč zaljubljen v neko bolniško strežajko, ki pa zanj ni marala. Dolgo je premišljeval, kako bi se dvignil v oči svoje oboževanke in prišel je na nesrečno idejo, podtakniti ogenj, da bi potem kot junaški gasilec in rešitelj žel splošno pohvalo in priznanje.

OGNJENA KATASTROFA V BUDIMPEŠTI.

V noči na praznik Vseh svetih je iz doslej neznanih vzrokov nastal v budimpeštanskem predmestju Erzsebet silen požar, ki je popolnoma uničil množico delavnic, katere je postavila mestna občina za revnejše obrtnike. Povzročena škoda znaša več milijard. Ker so imeli mnogi obrtniki poleg delavnice tudi stanovanja, je ostalo po požaru 250 rodbin brez strehe.

RADI KRATKEGA STIKA POGORELA VSA VAS.

O čudni tragični nesreči javljajo preko Madrida iz Palamanke. V ponedeljek je nastal v vasi Arcediano radi kratkega stika požar, ki je v kratkem vpepelil vso vas do zadnjega poslopja. Več oseb, ki so skušale popraviti električno napeljavo, je ubil električni tok. Požar sam pa je zahteval deset smrtnih žolovskih žrtev in okoli trideset ranjenecv.

Novo došlo

orig. angleško sukno

za moške obleke, suknje in damske plašče v bogati izbiri pri tvrdki **F. Mastek, Glavni trg 16**

Maksim Gorki:

Otroška leta

36 Poslovenil dr. I. D.

Od tega dne dalje je nastala med nama molčeča, zla vojna; trudil se je, da me kakor nehoté udari z vajeti, izpuščal je moje ptičke, nekoč jih je vrgel mački, in za vsako reč me je tožil dedu; vedno bolj se mi je zdelo, da je tudi on tak deček kakor jaz, le da je okrašen s starcem. Jaz pa sem mu razpletal čevlje iz ličja, mu razcefral trakove, da so se trgali, ko se je Peter obušal; nekoč sem mu nasul v čepico popra, da je celo uro kihal, sploh sem si prizadeval, da mu po svoji moči in pameti ne ostanem nič dolžan. Ob nedeljah mi je po cel dan pazno sledil, in le enkrat me je zalotil pri prepovedanem — pri razgovoru z gospodiči: zalotil me je in me šel opravičevati k dedu.

Poznanje z gospodiči se je podaljšalo, postalo je zame vse prijetnejše. V majhni stranski ulici, med zidom dedove hiše in plotom Ovsjanikovih so rastle: brest, lipa in gost grm bezga; pod tem grmom sem v plotu izrezal odprtino, bratje so po vrsti ali po dva hodili k njej in razgovarjali smo se tiho, čepeč ali klečeč na tleh. Eden izmed njih je vselej oprezoval, da bi nas polkovnik ne iznenadil.

Pripovedovali so mi o svojem dolgočasnem življenju, in ko sem jih poslušal, mi je bilo zelo bridko; govorili smo, kako žive ptice, ki sem jih naložil, o otroških stvarih, nikoli pa niso črhali besedice o mačehi in očetu, saj spominjam se tega ne. Večkrat so mi kar predlagali, naj jim pripovedujem pravljico; vestno sem jim ponavljal babičine historije, če pa sem

kaj pozabil, sem jih prosil, naj malo počakajo, tekem sem k babici in jo povprašal o tem, kar sem bil pozabil. To ji je bilo vedno všeč.

Mnogo sem jim pripovedoval tudi o babici; starejši deček je nekoč globoko vzdihnil in rekel:

»Babice so pač vse zelo dobre, — tudi naša je bila dobra...«

Tolikokrat in tako žalostno je govoril: bilo, bilo, zgodilo se je, kakor da je živel na zemlji že sto let, ne pa enajst. Spominjam se, da je imel ozke roke, tanke prste in da je bil ves tanek; njegove oči so bile — zelo jasne, pa krotke, kakor plamenčki cerkvenih lučic. Tudi njegova brata sta bila mila, mi tudi vzbujala široko zaupljivo čustvo, da sem vedno želel, storiti zanje kaj prijetnega; vendar pa mi je bil starejši bolj všeč.

Zatopljen v razgovor, čestokrat nisem zapazil, kako se je pritihtapil stric Peter in nas razginal z zategnjenim glasom:

»Že zo-ope-et?«

Videl sem, da se mu vedno bolj pogosto vračajo bolešni krči, zarana sem celo začel razpoznavati, v kakem razpoloženju se vrača s svojega posla; navadno je počasi odprl vrata, tečaji so na dolgo in leno zacvillili, če pa izvošček ni bil razpoložen, so tečaji zaškripali na kratko, kakor da bi vzdihovali od bolečine.

Njegov nemi nečak je bil že davno odšel v vas ženit se; Peter je sam živel nad konjušnico, v nizki sobici z okroglim oknom, ki je bila polna zaduhlega smrada po gnilih kožah, kastranu, potu in tobaku. — zaradi tega smrada nikoli nisem hodil k njemu v stanovanje. Spal je, ne da bi ugasnil luč, kar je bilo prav malo všeč dedu.

»Še požgeš mi, Peter!«

»Nikakor ne, le miren bodi! Ponoči postavljam luč v skledico z vodo«, je odgovarjal in gledal v stran.

Sedaj je sploh gledal nekako v bok in že dolgo ni več hodil k babičnim večerom, ne pogoščal s sadnim sokom; njegov obraz je usahnil, gube so se poglobile, hodil je zibaje se in je opletal z nogami kakor bolnik.

Nek delavnik zjutraj sem z dedom razgrebal na dvorišču sneg, ki je bil na debelo zapadel po noči; naenkrat je kljuka pri vratih glasno, pa nekako posebno zaškripala, na dvorišče je stopil policist, se s hrbtom naslonil na vrtna vrata in pomignil dedu z debelim, sivim prstom. Ko je ded prišel do njega, je sklonil policist k njemu nositi obraz in je, kakor da bi vrtal dedovo čelo, začel neslišno o nečem govoriti, ded pa je hlastno odgovoril:

»Tukaj! Kdaj? Za božjo voljo...«

Nenadoma je smešno odskočil in kriknil:

»Bog se usmili, ali je mogoče?«

»Bolj tiho.« je strogo rekel policist.

Ded se je ozrl in zagledal mene.

»Poberi lopate, pa domov pojdi!«

Skril sem se v kot, ona dva pa sta šla v izvoščekov hlev, policist je snel z desne roke rokavico in udaril z njo po levi dlani, rekoč:

»On — razume to; konja je pustil, sam pa se je skrtil...«

Zbežal sem v kuhinjo, da povem babici, kar sem videl in slišal; mesila je za kruh, zibala z glavo in kimala z njo; ko je slišala, kar sem ji povedal, je mirno rekla:

»Je že kaj ukradel... Pojdi in izprehajaj se, kaj te briga to!«

Ko sem zopet pritekel na dvorišče, je stal ded pri dvoriščnih vratih, odkrit, in se je križal, gledaje v nebo. Njegov obraz je bil razjarjen, naježil se je in ena noga se mu je tresla.

»Ali ti nisem rekel, da pojdi v hišo!« je zakričal nad menoj in udaril z nogo.

In sam je odšel za menoj; ko je stopil v kuhinjo, je poklical:

»Semkaj pojdi, mati!«

Odšla sta v sosedno sobo, dolgo šepetala tam, in ko se je babica zopet vrnila v kuhinjo, mi je bilo jasno, da se je zgodilo nekaj strašnega.

»Zakaj pa si se prestrašila?«

»Molči!« je tiho odgovorila.

Cel dan je bilo v hiši mučno, tesnobno; ded in babica sta se vznemirjeno spogledovala, govorila sta tiho in nerazumljivo, s kratkimi besedami, ki so še večale nemir.

»Prižgi, mati, luči povsod,« je pokaljeval ukazal ded.

(Dalje prihodnjič.)

VELIKA KAVARNA - PALAIS DE DANSE

V petek zvečer

V sobote popoldne

V nedeljo popoldne

SVENGALI

POPOLDANSKI KONCERT

I. ČAJANKA S PLESOM

Telefone

električne merilne instrumente

elektro-medicinske aparate
aparate za gospodarsko uporabo toplote

aparate za merjenje vode
radio —

Jugoslovensko Siemens, d. d.

oddelek za slabi tok

Ljubljana, Palača Ljublj. kred. banke

MALI OGLASI

40 praznih zabojev

na prodaj a Dina 5, Vetrinjska 3, gostilna. (Vprašati popoldan). 1536

Kuhinjske omare

so na prodaj, Vojašniška ul. 18. 1535

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter pritlikljamni iščeta dve mirni, starejši dami. Ponudbe pod »Mirma bodočnost 72« na upravo lista. 1541

Pomočnik za soljenje mesa (Salzer)

se išče. Prednost imajo neoženjeni, mlade, dobre moči; pogoji voljni, plača po sposobnosti. Ponudbe poslati na firmo A. Mitrovič i sinovi, Split. 1447

Grafolog-heromantik.

Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, obrnite se na znamenitega grafologa Egiptčana, kateri vam pove Vašo prihodnost in značaj iz črt na roki in iz pisave. Sprejema vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9.—13. in od 14.—20. ure. Ben-Alli, hotel »Kosovo«, soba 5, Maribor.

Rezila za brivske aparate

GILLETTE

Mem, Mond extra, nudi najugodnejše

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska ulica

Hijacinte in tulipani

v veliki izbiri priporoča

M. Berdajs, Maribor